

Jorik Huizinga en Jos Hoenderboom

DE BASIS VAN DE ARBEIDSMARKT VERSTERKEN

Na Eindhoven is de Achterhoek de meest innovatieve regio van het land. De maakindustrie floreert er en de arbeidsmarkt bloeit. Maar de verkrapping daarvan begint voelbaar te worden. Een van de remedies is investeren in openbaar vervoer om het forensen en afgestudeerden die terugkeren makkelijker te maken. Een andere is bedrijven meer te laten investeren in interne doorstroming, zodat werkzoekenden vanuit de basis van de arbeidsmarkt taken kunnen overnemen.

TEKST: JEROEN KUYPERS

Nederland is terecht trots op Brainport en zijn wereldwijd opererende bedrijven als ASML en Philips, maar in de Achterhoek zijn diverse ondernemingen gevestigd die evengoed indrukwekkende high tech producten exporteren zoals Nedap in Groenlo en Wopa in Lichtenvoorde. De Achterhoek blinkt zelfs zozeer uit in innovatie dat ze volgens een officiële Haagse ranglijst enkel Brainport voor moet laten gaan. Jos Hoenderboom, CDA wethouder voor onder meer participatie in Oost-Gelre, verwondert dat niet: "De Achterhoek is een streek van voornamelijk arme zandgronden. De meeste agrarische bedrijven waren hier klein, zodat veel boeren gedwongen werden alleskunnners te zijn en er vaak ook een beroep naast hadden. Sommige boeren werkten ook in de bouw, andere waren zelfs kapper. De handigheid en vernieuwingsdrang – wat je niet kunt kopen maak je zelf – is hier figuurlijk ingebakken. Dat is misschien wel dé basis voor alle ambacht in de maakindustrie."

INVESTEREN IN BEREIKBAARHEID

Die maakindustrie expandeert, maar het wordt moeilijker voldoende geschikte werknemers te vinden. Een deel van de oplossing is die buiten de regio te zoeken. "De Achterhoek wordt – ten onrechte – als krimpregio betiteld. We hebben ontgroening en vergrijzing maar de bevolking krimpt niet", zegt Jos Hoenderboom. "Waar we wél last van hebben, is dat te veel jongeren die elders in het land zijn gaan studeren na het behalen van hun diploma niet terugkeren. Hun band met de regio blijft sterk – ze hebben hier vrienden, familie, vinden het fan-

tastisch wonen – maar de relatieve afstand is te groot. Daarom is het van groot belang dat we de reistijd verkorten. Het is idioot dat we al tientallen jaren praten over het doortrekken van de N18/A18 tot Enschede, want iedereen is het erover eens dat de regio een goede stroomweg hard nodig heeft. Bereikbaarheid is randvoorwaarde voor alles. We zouden ook veel winst boeken als we de twee spoorlijnen van het openbaar vervoer sneller zouden maken. Mensen zijn best bereid een kwartier te fietsen, mits ze daarmee een snelle lijn bereiken. Een relatief geringe investering zou op die lijnen een half uur tijdswinst opleveren."

Leon ten Have

WET- EN REGELGEVING ALS SLAGBOOM

Voor Hollanders 'eindigt' de Achterhoek aan de Duitse grens, maar voor Achterhoekers begint daar een gebied dat sterke verwantschap toont met het hunne. Voor Duitse werkzoekenden en werkgevers is de regio veeleer De Voorhoek. "Onze werkgevers nemen steeds meer Duitse vaklieden in dienst", zegt Leon ten Have, accountmanager bij het Werkgeversservicepunt Achterhoek in Winterswijk. "Er zijn bijvoorbeeld uitstekende contacten met de Fachhochschule in Bocholt. Vaak komen studenten als stagiair binnen en krijgen ze achteraf een dienstverband aangeboden. Tijdens de crisisjaren was het net andersom: toen vonden veel Achterhoekers werk in de Duitse industrie. Het potentieel van die grensarbeid is nog lang niet uitgeput, maar werkgevers hikken soms tegen een enorme papierberg aan en dat schrikt af. De fysieke grens mag dan geen barrière meer zijn, de wet- en regelgeving functioneert te vaak als slagboom, veel meer dan de taal. Die administratieve druk moet lager."

ARBEIDSPOTENTIEEL

Forensen, terugkeerders en Duitsers kunnen de Achterhoekse bedrijven soelaas bieden maar ook zonder die buitenstaanders is er binnen de regio zelf nog een aanzienlijk arbeidspotentieel. "Als ik Lichtenvoorde als voorbeeld neem, dan zijn daar meer dan 300 vacatures en zitten er tegelijk zo'n 400 mensen in het bestand van de UWV en 300 in dat van de gemeente", aldus Jos Hoenderboom. "Je kunt die vacatures en die werkzoekenden niet tegen elkaar wegstrepen, maar ik

ben ervan overtuigd dat we een belangrijk deel van die groep aan het werk kunnen helpen. Ons bedrijfsleven staat bekend om zijn sociaal hart, onze bevolking om zijn sterke sociale samenhang. In het dorp waar ik woon bestaan 45 verenigingen, voor amper 2.000 inwoners. Die sociale samenhang kan het vinden van werk faciliteren. Iedereen wil via werk betekenisvol leven, en iedereen wil naar vermogen bijdragen.”

QUICK WIN OF RENDEMENT OP TERMIJN?

Dat is ook wat Jorik Huizinga denkt, D66 wethouder in Doetinchem met onder andere Werk & Inkomen in zijn portefeuille. “Nog altijd zie ik honderden Poolse en Slowaakse werkzoekenden bij ons een burgerservicenummer komen aanvragen om enkele maanden in de Achterhoek te kunnen werken. Dat is goed, en een deel van deze seizoenarbeiders is ook simpelweg onmisbaar voor bepaalde sectoren, maar voor werkgevers blijft het kiezen voor de quick win. Op termijn is het opleiden en in dienst nemen van iemand uit de eigen regio

toch rendabeler. Ik geloof dat we daarin enkel slagen als we maatwerk bieden. We mogen er niet van uitgaan dat iedereen die langdurig werkloos is geweest automatisch een fulltime betrekking zal krijgen. Voor sommigen zal 50% misschien het hoogst haalbare zijn, voor anderen is een langere weg aangewezen die via vrijwilligerswerk als

“IEDEREEN WIL VIA WERK BETEKENISVOL LEVEN, EN IEDEREEN WIL NAAR VERMOGEN BIJDRAGEN”

opstap verloopt, maar al die inspanningen hebben hoe dan ook een maatschappelijk rendement. Als we niets doen, neemt de kostbare problematiek op het terrein van verslaving, eenzaamheid en psychische aandoeningen alleen maar toe. Via de weg van geleidelijkheid en maatwerk kunnen we als overheden en werkgevers dus veel bereiken, ook voor we het beoogde einddoel – vast werk – bereikt hebben.”

INTERN DOORSTROMEN

Op Haags niveau wordt op een dergelijk streven meteen een indrukwekkend getal geplakt, zoals bij de ‘100.000 banen afspraak’, maar in de Achterhoek geloven de betrokkenen niet in kwantiteit, wel in kwaliteit. “De basis van de arbeidsmarkt kunnen we enkel versterken door bedrijven te stimuleren hun bestaande medewerkers intern te laten doorstromen”, zegt Leon ten Have. “Neem hen bepaalde eenvoudige taken uit handen, zodat ze zich meer op hun kerntaak kunnen concentreren, en creëer daarvoor een aparte functie. Die kan dan uitstekend worden ingevuld door een langdurig werkloze. Zo verhoog je de productiviteit van je bestaande personeel en krijg je er een gemotiveerde nieuwkomer bij. Dat betekent winst voor iedereen: het bedrijf, de mensen en de samenleving.”

www.wspachterhoek.nl
www.uniekeachterhoekers.nl